

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Aliæ consuetudines scripturæ. cap. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

tionum; facile enim sensus effugiet, si quis non advertat tropi-
 eum esse sermonem, August. Imprimis cauendum est, sic signi-
 ratam locutionem ad litteram accipias, & tunc dicit habere
 locum illud Pauli, littera occidit, quando scilicet putat quis esse
 se sensum literalem, sciunt inquit literati modis omnibus locu-
 tionis, quos grammatici Græco nomine tropos vocant, Autho-
 res nostros vfos fuisse, copiosius, quam possunt existimare, aut
 credere qui nesciunt eos; Sunt autem inter figuras pleraque,
 quæ habent etiam obscuritatem, ut est Hyperbaton apud D. Pan-
 lum ad Rom. statim, ideoque Paulus obscurus est ut docent ple-
 ri que, quia hyperbatis frequenter utitur, propter velocitatem
 sermonum suorum, & propter impetum, qui in ipso est spiritus;
 sicut ad Gal. quid ergo lex factorum posita est, utique quod, & quæ
 sequuntur, tolle hyperbaton, & clarius dices, quid ergo? lex
 factorum dispersita per Angelos, in manu mediatoris posita
 est, usque dum veniat semen Dei promissum, sic ad Thest. tunc
 reuelabitur & cetera. Clare sic, tunc reuelabitur ille, iniquus
 cuius est aduentus secundum operationem Satanæ; Amphibolo-
 gia ut in ps. inimici defecerunt frameæ, dubium an vox inimi-
 ci sit pluralis; an sicut est singularis numeri, & alibi; ecce hæ-
 reditas Domini filij merces, vbi vox filij, est pluralis; & rursus
 vnus est Deus; Deus vnus; vbi prima vox Deus est in casu vo-
 candi; secunda in Nominandi, sic in Cant. Indica mihi, quem
 diligit anima mea, vbi cubes, non est; sensus, indica mihi eum,
 quem diligit anima mea; sed o dilecte quem anima mea dili-
 git &c. Hyperbole est frequens, facilius est Camelum intrare
 per foramen acus, quam &c. Ironia, Gen. ecce Adam quasi
 vnus ex nobis factus est. Periphrasis, quæ rem circumscibit;
 qui ascenditis super nitentes asinos; Hi sunt nobiles, & sede-
 tis in iudicio, Hi sunt Senatores, & ambulatis in via, Hi sunt
 Plebei; Hypallage, Ciuitatem miserunt in ignem, id est ignem
 in Ciuitatem; Antiphrasis, Iob, si non in faciem benedixerit, id
 est, maledixerit. Sed figurarum exempla sacra in secunda
 parte proponemus.

de Doct.
 Christiana
 cap. 10.
 Cap. 29.
 2. Cor. 3.
 2. Thess. 2.
 Psal. 9.
 Psal. 116.
 Psal. 44.
 Cant. 1.
 Matt. 29.
 Gen. 3.
 Iud. 3.
 Tob. 1.

Aliæ consuetudines Scripturæ ab h. Cap. VIII.

Cognoscendæ sunt quedam consuetudines Scripturis sa-
 cris propriæ, quas aliæ scientiæ non habent, quarum igno-
 ratio facit, ut qui legit, ad sensum, non perueniat, sunt au-
 tem plurimæ, sed nobis sat erit vti capimus, aliquas exampli
 K 2 instar

Regulæ septē
Ticonij .

3 de Doct.
Christiana

cap. 30.

Prima de ca-
pite & mem-
bris .

Isa. 61.

Secunda de
corpore bi-
partito .

1. Cor. 15.

Ephes. 2.

Apoc. 21.

Matth. 18

Cant. 1.

Tertia de spi-
ritu & lite-
ra .

Quarta de
vniuersali &
particulati .

Quinta de te-
poribus .

Gen. 15.

Sexta Antici-
patio & Re-
capitulatio .

Gen. 2.

Septima de
Diabolo . &
mēbris eius .

Isa. 14.

Ezech. 28.

Consuetudi-
nes aliæ fa-
crorum libro
rum .

De Deo .

instar afferre, cum de hoc argumento alij scripserint, Huc per-
tinent septem regulæ Ticonij quas D. Ang. affert, quarum pri-
ma, est de Christo Domino, & eius corpore mystico. Aliquan-
do enim scriptura de Christo loquitur, vt est caput simul cum
corpore, quod est Ecclesia, quasi sponsum decoratum corona,
hoc capiti congruit, & quasi sponfam ornatam monilibus, hoc
sponfa Ecclesia sub Christo capite; Secunda est de corpore do-
mini bipartito, id est Ecclesia, quæ malos, & bonos continet,
Aliquādo enim scriptura de Ecclesia vniuersè loquitur, vt Pa-
lus dicit, persequutus sum Ecclesiam Dei, aliquando autem
speciatim prout bonos complectitur, vt cum dicitur gloriosa
Ecclesia non habens maculam, neque rugam; Ciuitas sancta,
Vel vt complectitur malos; necesse est vt veniant scandala, Cā-
nigra sum (propter malos) sed formosa propter bonos, sicut
Tabernacula Cedar (propter reprobos) sicut Pelles Salomon
(propter electos); Tertia est de spiritu, & litera; transit enim
scriptura a sensu literali, ad spirituale, & vice versa, vt pel-
sim est videre in Psalmis; vbi cum fiat sermo de Dauide, & Sa-
lomone ad Christum se conuertit, ita vt sæpè duplex sit literalis
sensus, de Dauide & de Christo. Quarta de specie, ac genere, seu
de toto, & parte transitus sæpè fit ab vno ad aliud Isa. loquitur
contra Babilonem, & statim vniuersaliter in omnes. Quinta
de temporibus, quorum supputatio sæpè obscuritatem parit
Gen. semen tuum futurum est peregrinum, 400. annis muner-
a natiuitate Isaac; sed in Exodo dicitur fuisse tempus 430. in-
cipit à tempore quo Abrahæ fuit dictū, egredere de terra tua
aliquando non curat minutias temporis. Sexta est de anticipa-
tione, & recapitulatione. Nonnunquam refert aliquid ante
quam fuerit, estque Anticipatio. Isa. refertur sanitas Ezechie
& miraculum in horologio, postea dicitur de massa ficuum.
Recapitulatio est in Gen. Istæ sunt generationes Cæli, & terra
in die quò creatæ sunt; Septima est de Diabolo, & membris
eius, cum enim Diabolus sit caput impiorum, scriptura sæpè
Diabolo transit ad impios, & vice versa, Vt loquens de Rege
Babilonis, conuertit se ad Diabolum, Quomodo cecidisti de
Cælo Lucifer? & alibi de Principe Tiri agens, statim addit
Dæmone, tu signaculum similitudinis.
In eandem formā possunt addi multæ aliæ consuetudines
Solet scriptura Deo attribuere membra, & multas actiones
& affectus, qui Deo non nisi Metaphoricè conueniunt, sic lo-
bere oculos dicitur, aures, manus; dormire, vigilare, irasci, po-
nitere.

scire, lacrimari. Cum tribuitur Deo aliquid, quod in nobis
 culpam significat, non actiue sed priuatiue sumitur, ex qua
 priuatione culpa nostra sequitur. Apud Isa. quare errare fe-
 cisti nos a vijs tuis & in Exod. ego indurabo cor Pharaonis; *Isa. 63.*
 Augustinus moris est scriptura Deo tribuere, quod in nobis *Exod. 7.*
 facit. Nunc cognoui id est cognoscere te feci, Ad Gal. misit *August. in*
 spiritum filij sui clamantem, id est, clamare facientem, iterum *psal. 3.*
 Spiritus sanctus postulat pro nobis, id est postulare facit. Item *Gal. 4.*
 de Christo loquitur, secundum duplicem naturam, aliqua enim *Rom. 8.*
 conueniunt vt Deo, aliqua vt homini, ratione primi, Pau: qui *De Christo.*
 cu sit splendor gloria &c. ratione secundi, exinaniuit semetip- *Heb. 1.*
 sum &c. aliqua secundum vtrumque ei conueniunt, vt Il. gene- *Phil. 2.*
 rationem eius quis enarrabit, & filius meus es tu ego hodie, *Isa. 53.*
 genui te, & doctrina mea non est mea; rursus de Christo lo- *psal. 2.*
 quitur secundum duplicem aduentum, & aliquando ab vno sta- *Ioan. 8.*
 tim transit ad alterum, in Mal. ecce mitto angelum meum: & *Mal. 3.*
 statim subdit de iudicio. Ioel. effundam spiritum meum, & sta- *Ioel. 2.*
 tim ait sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, ante-
 quam veniat dies Domini magnus; De homine sermo est ali-
 quando, secundum corruptam naturam, aliquando, secundum
 gratiam, ratione primi, Eramus natura filij iræ; ratione secundi
 sumus filij Dei; si autem filij & heredes, Ratione liberi arbitrij,
 dicitur conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos; ratione
 gratiæ Conuerte nos Domine & conuertemur. De vtroque,
 Non ego, sed gratia Dei mecum.

Solet scriptura sepe vt mutatione temporis, personarum, *1. Cor. 15.*
 affectuum, numeri; presertim in propheticis libris, & in Psal-
 mis; nam sancti, Spiritu sancto afflati vt eos agebat impetus
 Spiritus, modò se ad tempora conuertunt præterita, modo ad
 futura, & præsentia, modo ad Deum, modò ad creaturas, nunc
 ad vnum est sermo, nunc ad plures, sepe in varios transferuntur
 affectus, amoris, doloris, timoris, ex quibus omnibus oritur il-
 la frequens mutatio temporis, personarum, affectuum, nume-
 rorumque diligenter notanda, ad seriem, & connexionem se-
 quentium cum præcedentibus peruestigandam quæ plurimum
 valent; exemplum primi sit, Quare fremuerunt gentes, & sta- *psal. 2.*
 tim postula à me, & dabo tibi gentes. Il. Primo tempore alle- *Isa. 9.*
 uiata est terra, & statim lætabuntur coram te, &c. Exempla
 secundi innumera sunt in Psalmis, & Prophetis vbi modò Deus,
 modò Propheta loquitur; Exemplum tertij. Diligam te Domi- *psal. 17.*
 ne fortitudo mea, est affectus amoris, a quò transit ad alium.

- laudis, & invocationis; laudans inuocabo Dominum, & mox in affectum doloris, circumdederunt me dolores mortis, & torrentes iniquitatis, conturbauerunt me &c. Exemplum quartum
- Psal. 108.* ps. Os peccatoris, & os dolosi super me apertum, a quo transit ad alium numerum, loquuti sunt aduersum me lingua dolosa, & statim redit ad priorem numerum, statum super eum peccatorem. Signum vniuersale, secundum scripturæ morem,
- 1. Cor. 10.* non semper vniuersaliter sumitur: Pau: Omnia mihi licent, &
- Ioan. 1.* tamen ex Dei lege non omnia licent, sic Ioan. illuminat omnem hominem id est omnis qui illuminatur a Deo lumen recipit contra vero, aliqua determinatè dicuntur, vbi numerus finitus,
- Apoc. 20.* pro infinito ponitur, ps. mandauit in mille generationes, id est omnes in Apocalipsi, Ponitur numerus mille annorum pro toto tempore, quod est inter primum aduentum Christi, & secundum, Aliquando dicitur quidpiam futurum solum per minas, vt corripiant se homines, sicut Ionas clamat, adhuc quadraginta dies, & Ninive subuertetur.

Adiumenta, aliqua ad scripturæ intelligentiam. Cap. IX.

- P**raterea vnus scripturæ locus optimè per alium explicatur, estque optimus commentarius, vt scripturæ scripturam explicet; itaque diligens, & attenta lectio, ac meditatio & collatio scripturarum omnium summa regula videri potest nam & phrasim ipsa, & spiritus sit familiaris vt assuetis iam scripturis Basi. familiare est (inquit) Domino, ea quæ aliquid strictum præcepta sunt, per ea, quæ in alijs locis dicta sunt manifestè tradere. J Aug. Conandum est vt ad obscuriores locutiones illustrandas de manifestioribus sumantur exempla. Vt illa scriptura quæ ait, Pater maior me est explicatur secundum naturam humanam dici tantum, cum in alia secundum naturam diuinam dicatur, Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratu est se esse equalem Deo; Magnopere August. hunc modum commendat exponendi locum vnum scripturæ per alium.
- cap. 26.* Eadem regula utilis esse potest cum occurrunt loca, quæ speciem videntur sibi aduersari; facile erit in eisdem locis aduertere modum conciliandi, vel inuenire alium ex quo appareat, quomodo priora loca concilianda sint. Lex iubet honorare Patrem, & matrem, Christus docet, qui non odit Patrem & matrem, non est me dignus, facile ex alio loco conciliantur.
- Exod. 20.* Qui
- Luc. 14.* Qui